

GÜNEY KORE TEKNİK ÇALIŞMA ZİYARETİ RAPORU

22-30 KASIM 2014

BAKKA

İçindekiler

GİRİŞ 3
GÜNEY KORE TEKNİK ÇALIŞMA ZİYARETİ PROGRAMI 4
GÜNEY KORE ÜLKE KİMLİĞİ 5
SİYASİ VE İDARİ YAPI 6
GENEL EKONOMİK GÖSTERGELER 7
TÜRKİYE İLE İLİŞKİLER 8
BAKKA HEYETİNİN GÜNEY KORE'DEKİ TEMASLARI 11
1. GÜN 11
T.C Seul Büyükelçiliği 11
Kore İthalatçılar Birliği (KOIMA) Ziyareti 13
2. GÜN 15
Incheon Limanı Ziyareti 15
Compact Smart City Ziyareti 17
POSCO Ar-Ge Merkezi Ziyareti 19
Incheon Teknopark Ziyareti 20
3. GÜN 22
Daewoo Tersanesi Ziyareti 22
4. GÜN 23
POSCO (Pohang Demir Çelik Fabrikası) Ziyareti 23
5. GÜN 24
Teknopark Birliği Ziyareti 24
SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER 25

GİRİŞ

T.C. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı (BAKKA) Yönetim Kurulu Üyeleri ve Ajans uzmanlarından oluşan bir heyet tarafından 22-30 Kasım 2014 tarihleri arasında Güney Kore'ye yönelik olarak bir teknik çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Heyette bulunanların ismi aşağıda verilmiştir.

Güney Kore Teknik Çalışma Ziyareti Heyeti İsim Listesi:

Zonguldak Valisi	Ali KABAN
Bartın Valisi	Seyfettin AZİZOĞLU
Zonguldak Belediye Başkanı	Muharrem AKDEMİR
Bartın Belediye Başkanı	Cemal AKIN
Zonguldak İl Genel Meclis Başkanı	Vacit DURDUBAŞ
Karabük Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı	Sedat NAMAL
Bartın Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı	Cihat ÇAKIR
BAKKA İzleme, Değerlendirme ve Raporlama Birimi Başkanı	Hakkı Yavuz TOPLU
BAKKA Strateji Geliştirme Ve Programlama Birimi Başkanı	Mehmet ÇETİNKAYA
BAKKA Zonguldak YDO Koordinatörü	Onur ÇAĞLAR
BAKKA Uzman	Ümran ÖZTÜRK
BAKKA Uzman	Hilal YILDIZ
BAKKA Uzman	Metin YÖRÜK
BAKKA Bilgi İşlem Sorumlusu	Muhammed TEMLİ

Güney Kore Teknik Çalışma Ziyaretinin organize edilme nedenleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Güney Kore'nin Ar-ge ve yenilik alanında öncü çalışmaları, kümelenmeye yönelik çarpan etkileri ile demir-çelik sektörünün gelişimi, dünyanın 10 büyük gemi üreticisinden 7sine ev sahipliği yapıyor oluşu ve gemi inşa, tersanecilik sektörlerindeki gelişimi ile önemli bir ekonomik partner ülke konumu oluşu,
- Bölgemizdeki demir-çelik fabrikaları (ERDEMİR-KARDEMİR) ve POSCO Demir-Çelik fabrikaları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi, fabrikaların varlığının kümelenmeye ve yan sektörlerin gelişimine etkilerinin incelenmesi,

- Kdz. Ereğli - Alaplı Tersaneler bölgesinde yaşanan krizin aksine Güney Kore'nin gemi inşa ve tersanecilik sektörlerinde dünyada öncü konumda olması ve söz konusu sektörlerde elde edilen sürdürülebilir başarıya etki eden faktörlerin yerinde incelenmesi,
- Filyos Vadisi Projesi gibi içerisinde havaalanı, serbest bölge, endüstri alanı ve liman bulunan Incheon Serbest Ekonomi Bölgesinin (IFEZ) incelenmesinin Filyos Vadisi Projesinin kurgulanması, bölgeye etkileri ve yönetimi hususundaki sağlayacağı faydaları,
- 2015 yılı içerisinde BAKKA tarafından yürütülmekte olan Ar-Ge ve Yenilik Strateji Çalışmaları kapsamında dünyada öncü ülkelerden biri olan Güney Kore'de başarılı örneklerin yerinde görülmesinin tamamlanmakta olan söz konusu çalışmanın sonuç raporuna ve uygulanma evresine sağlayacağı katkıları,
- Güney Kore'nin Kuzey Kore'den sıklıkla siber saldırı alması sebebiyle gelişen siber güvenlik çalışmalarının yerinde takibinin Zonguldak Valiliği önderliğinde oluşturulan Karaelmas Siber Güvenlik Uygulama ve Araştırma Merkezi çalışmalarına sunacağı katkılar.

GÜNEY KORE TEKNİK ÇALIŞMA ZİYARETİ PROGRAMI

22 Kasım 2014 Cumartesi-23 Kasım 2014 Pazar (Gidiş)
Havayolu ile İstanbul, Türkiye'den kalkış – Seul'e, Güney Kore'ye varış
24 Kasım 2014 Pazartesi
T.C. Seul Büyükelçiliği Ziyareti
T.C. Seul Ticaret Müşavirliği Ziyareti
Kore İthalatçılar Birliği (KOIMA) Ziyareti
Samsung D'lights ve *Hyundai Motor Studio* Ziyareti
25 Kasım 2014 Salı
Incheon Limanı Ziyareti
Compact Smart City (IFEZ) (Incheon Serbest Ekonomi Bölgesi) Ziyareti
POSCO Ar-Ge Merkezi Ziyareti
Incheon Teknopark Ziyareti
26 Kasım 2014 Çarşamba
Birleşmiş Milletler Şehitliği (Türk Şehitliği) Ziyareti
Daewoo Tersanesi Ziyareti
27 Kasım 2014 Perşembe
POSCO (Pohang Demir Çelik Fabrikası) Ziyareti
28 Kasım 2014 Cuma
Teknopark Birliği Ziyareti
Havayolu ile Bükreş, Romanya'dan kalkış- İstanbul, Türkiye'ye varış
29 Kasım 2014 Cumartesi-30 Kasım 2014 Pazar (Dönüş)
Kültür turları *(Namsan Kulesi, Gyounbuk Sarayı Ziyaretleri)*
Alışveriş ve Teknoloji Gezileri
Havayolu ile Seul/Güney Kore'den kalkış - İstanbul/Türkiye'ye varış

GÜNEY KORE ÜLKE KİMLİĞİ

Devletin Adı	:	Güney Kore Cumhuriyeti
Başkenti	:	Seul
Yönetim Biçimi	:	Cumhuriyet, Başkanlık Sistemi
Resmi Dili	:	Korece
Dini	:	%26,3 Hristiyan (%19,7 Protestan, %6,6 Katolik), %23,2 Budist, %1,3 Bilinmeyen, %49,2 Ateist
Para Birimi	:	Won (KRW)
Yıllık Ortalama Döviz Kuru ($/KRW)	:	1.085 (Cari Parite)
Yüzölçümü	:	99.601 Km²
Nüfus	:	50,3 Milyon (Etnik Yapı; %100 Koreli)
Yıllık nüfus artışı (0/00)	:	% 0,6
Nüfus Yoğunluğu (kişi / km²)	:	505
Mesai Saatleri ve Günleri	:	Özel-Resmi* Kurumlar; Pazartesi-Cuma 08.30-18.00, Cumartesi 09.00-12.00, Bankalar; Pazartesi-Cuma 09.30-16.30, Cumartesi,09.30-13.30
Büyük Kentler, (Varsa Limanlar)**	:	Seul (10,3 milyon), Busan (3,8 Milyon), Incheon (2,6 milyon), Daegu (2,5 milyon)
Türkiye ile Saat Farkı	:	7 saat (GMT+9)
Resmi Tatil Günleri (Milli, Dini, vb- tarihleri belirtilerek)		1-2 Ocak Yeni Yıl Ocak veya Şubat, Ay Takvimine Göre Yeni Yıl 1 Mart, Bağımsızlık Hareketi Günü 5 Nisan, Ağaç Günü 1 Mayıs, İşçi Bayramı 5 Mayıs, Çocuk Bayramı 24 Mayıs, Buddha'nın Doğum Günü 6 Haziran, Anma Günü 17 Haziran, Anayasa Günü 15 Ağustos, Bağımsızlık Günü 14-16 Ağustos, Ay Hasadı Bayramı 3 Ekim, Cumhuriyet Bayramı 25 Aralık, Noel
Uluslararası Telefon Kodu	:	+82

*Resmi Kurumlar Kasım-Aralık aylarında 17.00 de kapanmaktadır.
**G. Kore'de 9 il and 7 büyükşehir belediyesi mevcut olup, idari yapı bu şehirler çerçevesinde geliştirilmiştir. Bunların dışında, daha küçük bir yapıya sahip, sayıları 230'u bulan belediyeler mevcuttur. Busan ve İncheon önemli sevkiyat limanlarıdır.
İller: Cheju-do, Cholla-bukto (North Cholla), Cholla-namdo (South Cholla), Ch'ungch'ong-bukto (North Ch'ungch'ong), Ch'ungch'ong-namdo (South Ch'ungch'ong), Kangwon-do, Kyonggi-do, Kyongsang-bukto (North Kyongsang), Kyongsang-namdo (South Kyongsang)
Büyükşehir Belediyeleri: Inch'on-gwangyoksi, Kwangju-gwangyoksi, Pusan-gwangyoksi, Soul-t'ukpyolsi, Taegu-gwangyoksi, Taejon-gwangyoksi, Ulsan-gwangyoksi

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Bağımsızlık Tarihi	:	15 Ağustos 1945 (Japonya'dan)
Yönetim Şekli	:	Parlamenter Demokrasi
Devlet Başkanı	:	**Geun-hye PARK** (25 Şubat 2013'ten beri), Cumhurbaşkanı yürütmenin başıdır ve **5 yıl** için halk tarafından seçilir.
Hükümet Başkanı	:	**Hong-won CHUNG** (26 Şubat 2013'ten beri) Güney Kore'de Başkanlık sistemi olduğundan yani yürütmenin Cumhurbaşkanında olması nedeniyle Başbakanın yönetimdeki rolü zayıf kalmaktadır. Başbakan, daha çok Meclis ve Cumhurbaşkanı arasında bir köprü görevi görmektedir.
Meclis	:	Yasama görevini üstlenmiş olan Güney Kore Parlamentosu'nun **290 temsilcisi** vardır. **Meclis üyeleri 4 yıl** için halk tarafından seçilirler. Cumhurbaşkanının meclisi feshetme yetkisi vardır.
Yönetim Modeli	:	**Kuvvetler Ayrılığı** (Güney Kore anayasal bir demokrasiye sahiptir. Birçok demokratik devlet gibi, Güney Kore'de de Kuvvetler Ayrılığı mevcuttur: Yürütme erki, Yargı ve Yasama organı. Güney Kore'nin yürütme ve yasama organları ulusal düzeyde başlıca görevlerini yürütürken aynı zamanda, yasama organındaki çeşitli bakanlıklarda yerel seviyede de görevlerini yürütmektedir. Yerel hükümetler yarı özerktir ve kendilerine ait yasama ve yürütme organları vardır. Yargı organı görevini hem ulusal hem yerel düzeyde yürütür.)

GENEL EKONOMİK GÖSTERGELER *(Dünya Bankası İstatistikleri ile EIU verilerinden derlenmiştir.)*

GSYİH (GDP-2013, Milyar $)	:	1.305 [Tarım %2,7, Sanayi % 39,8, Hizmetler %57,5 (CIA WFB)]
GSYİH büyüme oranı (2013-Annual Growth, %)	:	3
Kişi Başına düşen GSYİH (2013-GNI Per Capita, $)	:	33.440
Asgari ücret ($)	:	760
Doğrudan yabancı yatırımlar (Milyar $)	:	5
Toplam dış borç (Milyar $)	:	428,1
Cari Açık (Milyar $)	:	+65,9
Toplam Rezervler (Milyar $)	:	344,7
Yıllık enflasyon oranı (%, 2013)	:	1,3
İşsizlik oranı (%, 2013)	:	3,1
Toplam İşgücü (Milyon)	:	25,6
Toplam dış ticaret hacmi (Milyar $-FOB)	:	1.109
Güney Kore'nin ihracatı (Milyar $)	:	560
Güney Kore'nin ithalatı (Milyar $)	:	516
Dış ticaret açığı (Milyar $)	:	+44
Güney Kore'nin en fazla ihracat yaptığı ülkeler	:	ÇHC (%25,1), ABD (%10,7), Japonya (%6), Hong Kong (%5,4), **Türkiye (%1,14)**.
Güney Kore'nin en fazla ithalat yaptığı ülkeler	:	ÇHC (%16,8), Japonya (%15,1), ABD (%9,5), Almanya (%3,4), **Türkiye (%0,15)**
Güney Kore'nin Başlıca Doğal Kaynakları	:	Kömür, tungsten, volfram, grafit, molibden, kurşun, hidroelektrik
Güney Kore'nin Başlıca Sanayi Dalları	:	Elektronik, telekomünikasyon, otomobil üretimi, kimyasallar, gemi inşa, çelik
Güney Kore'nin Başlıca Tarımsal Üretimi	:	Pirinç, yer bitkileri, arpa, sebze, meyve, sığır, domuz, tavuk, süt, yumurta, balık

Güney Kore'nin Başlıca İhraç Ürünleri	:	Yarıiletkenler, kablosuz telekomünikasyon cihazları, motorlu taşıtlar, bilgisayarlar, çelik, gemi, petrokimya ürünleri
Güney Kore'nin Başlıca İthal Ürünleri	:	Makine, elektronik ve elektronik cihazlar, petrol, çelik, ulaştırma araçları, organik kimyasallar, plastik

TÜRKİYE İLE İLİŞKİLER

Siyasi; Türkiye Güney Kore'yi 11 Ağustos 1949'da tanımıştır. İki ülke arasındaki ilişkilerin sağlam ve olumlu bir temele sahip olmasının bir nedeni, Türkiye'nin 1950 Kore Savaşı sırasında Yarımada'ya asker göndermesi ve çok sayıda şehit vermesi olarak görülebilir. İki ülke arasındaki ilişkilerde siyasi alanda bir sorun bulunmamaktadır. Güçlü bir dostluk temelinde kurulan ilişkiler düzenli siyasi diyalogla sürdürülmektedir. Güney Kore ve Türkiye uluslararası platformda birbirlerine destek vermektedirler. Türkiye'den Güney Kore'ye en son resmi ziyareti cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından 14 ve 16 Haziran 2010 arası yapılmıştır.

Ekonomik; dış ticaretimizde **en çok açık verdiğimiz ülkelerden biridir**. İki ülke arasındaki ticaret hacmi büyük olmakla birlikte, bu hacmin büyük bir çoğunluğu yaptığımız ithalattan kaynaklanmaktadır. 2001 yılından itibaren sürekli artarak 2007 yılında 4,5 milyar $, 2013 yılında ise 5,6 milyar $ ulaşmıştır. Rakamların artmasında özellikle taşıt ve yan sanayi ürünlerinin ithalatındaki patlama etkili olmuştur. Güney Kore; kaliteli ve agresif ihracat politikasının getirdiği makul fiyatlı ürünleriyle, ülkemizin temel girdi ve ara malı tedarikçilerinde biri haline gelmiştir. Aşağıdaki tablo (Tablo 1) 2 ülkenin ticaretinde öne çıkan 10 kalem mal-hizmet ve ticaret hacimlerini özetlemektedir.

GTİP	**TÜRKİYE'NİN GÜNEY KORE İLE DIŞ TİCARETİ İLK 10 ÜRÜN (2013, $)**				
Fasıla	Ürün	İhracat	Fasıla	Ürün	İthalat
27	Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	173.193.575	85	Elektrikli makina ve cihazlar	1.329.012.754
84	Kazanlar ve makinalar	32.441.378	84	Kazanlar ve makinalar	1.310.686.319
30	Eczacılık Ürünleri	30.245.811	39	Plastikler ve mamulleri	933.377.189
26	Metal cevherleri, cüruf ve kül	26.250.624	87	Motorlu kara taşıtları	630.419.255
85	Elektrikli makina ve cihazlar	19.883.540	72	Demir ve çelik	406.324.587
10	Hububat	13.874.741	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	198.907.341
28	İnorganik kimyasallar	13.513.000	29	Organik kimyasal ürünler	182.905.479
72	Demir ve çelik	12.292.275	92	Optik, fotoğraf, ölçü alet ve cihazlar	178.399.273
25	Taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	8.682.113	54	Sentetik ve suni filamentler	133.808.987

87	Motorlu kara taşıtları	7.756.926	86	Demiryolu taşıtları ve malzemeler	114.812.823
	Toplam	**468.994.659**		**Toplam**	**6.088.466.616**

Kaynak: TÜİK

Tablodan görüldüğü gibi ithalatımızın büyük bir çoğunluğunu ilk 5 kalem oluşturmaktadır. GTİP numarasına göre sıralanmış bu ürünleri; Elektrikli Makine ve Cihazlar, Kazanlar ve Makinalar, Plastik ve mamulleri, Motorlu Kara Taşıtları ve Demir-Çelik oluşturmaktadır. İhracatımızın büyük bir kısmını ise Mineral yakıtlar ve mineral yağlar oluşturmaktadır.

İki ülkenin yıllar itibariyle birbirleriyle olan ticaret hacim ve dengesi ekli tabloda (Tablo 2) özetlenmektedir.

Ticaret verileri: **(milyon $)**	2010	2011	2012	2013	2014 (Eylül Dahil)
İhracatımız	304,00	528,00	527,00	460,00	323,00
İthalatımız	4.764,00	6.298,00	5.660,00	6.088,00	5.494,00
Toplam	5.068,00	6.827,00	6.188,00	6.548,00	5.817,00
Denge	-4.460,00	-5.770,00	-5.132,00	-5.628,00	-5.171,00

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1046

İkili ekonomik ilişkilerin gelişme alanları ise mal ticaretinde; gıda, hazır giyim, savunma sanayi, otomotiv, hizmetler ticaretinde; restoran, lojistik, turizm, televizyondan satış yatırımlar alanında ise otomotiv, ar-ge, savunma sanayi sektörleri olarak değerlendirilebilir.

Yürürlükteki Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	**İmza Tarihi**	**RG Tarih ve Numarası**
Ticaretin Geliştirilmesi ve Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması	05.05.1977	06.12.1977-16131
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	24.12.1983	02.10.1985-18886
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	14.05.1991	02.05.1994-21922
VII. Dönem KEK Protokolü 24.09.2009	24.09.2009	--
Üçüncü Ülkelerde Müteahhitlik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	08.03.2010	--

Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında erbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşma	01.08.2012	24.01.2013-28538
Türkiye Cumhuriyeti ile Kore Cumhuriyeti Arasında Mal icareti Anlaşması	01.08.2012	24.01.2013-28538

***Güney Kore'ye TR81 Düzey 2 (Zonguldak, Bartın, Karabük) illerinden yapılan ihracat** ise; 2012 yılı itibariyle 35.000 $ iken 2013 yılında 130.000 $ ve 2014 yılı 3.çeyrek itibariyle 67.000 $ olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamların memnuniyet verici düzeyde olmamasının temelde birkaç sebebi olduğu düşünülmektedir; kurumların kanuni merkezlerinin diğer büyükşehirlerde bulunması kaynaklı ihracat rakamlarının o ile yazılması, üretilen ürünlerin gümrükleme işlemlerinin bölge dışında yapılıyor olması, bölgenin nakliye ve ulaşım problemleri olarak özetlenebilir.

BAKKA HEYETİNİN GÜNEY KORE'DEKİ TEMASLARI

1. GÜN

T.C Seul Büyükelçiliği

Gezinin ilk gününde T.C. Seul Büyükelçiliği ve T.C. Seul Ticaret Müşavirliği ziyaret edilmiştir. Yapılan ziyarette Sayın Büyükelçimiz Arslan Hakan OKÇAL ve Sayın Ticaret Müşavirimiz Kaan KÖKTÜRK ile Güney Kore ekonomisinin tarihi ve ekonomik gelişimi, Güney Kore – Türkiye ilişkileri, iki ülke arasında geliştirilebilecek ticari ilişkiler hakkında görüşülmüştür.

Güney Kore'nin toplumsal yapısı, tarihsel süreçte uğradığı istilalar, sanayi ve teknolojinin gelişim hikayesi, eğitim sisteminin ülke ekonomisinin kalkınmasındaki rolü üzerinde konuşmalar gerçekleştirildi. Granit, kömür, volfram, molibden, kurşun, hidroelektrik gibi ülkenin doğal kaynakları zengin bir rezerve sahip olmadığı için bu alanda ülke ekonomisine çok büyük katkı sağlanamadığı belirtilmiştir. İnsan ve eğitim Güney Kore'nin sanayisinin gelişiminde, ülke ekonomisinin ilerlemesinde çok büyük katkısı olduğu belirtilmiştir. Nüfusun %90'nından fazlası okuryazar, %70'indenfazlası üniversite mezunu olan ülke, üniversitelerin

kaliteli eleman yetiştirebilmesi, kalifiye teknik eleman ihtiyacının karşılanabilmesi için çok iyi bir eğitim sistemi ile gelişimini sürdürmekte vurgulanmıştır. Ülkede üretilen enerjinin %5'i yenilenebilir enerji kaynaklarından olduğu, geri kalan kısmının da nükleer enerji üretiminden oluştuğu belirtilmiştir. Dünya genelinde en büyük nükleer santral kurucularından olan Güney Kore diğer ülkelere geliştirdikleri son teknolojiler ile bu ülkelere bu sektörde de ihracat yapmakta olduğunun altı çizildi. Demografik yapının zamanla yaşlanması dolayısıyla daha az adamla daha çok iş yapılmaya odaklanılmış olunduğu, gelişmiş bir teknoloji alt yapısı ve Ar-Ge çalışmaları ile dış yatırımlara odaklanıldığı belirtilmiştir.

Toplantıda, Güney Kore'nin önde olduğu sektörlerin Türkiye'deki mevcut durumu hakkında görüş alış verişinde bulunuldu. Güney Kore'ni gelecek yıllardaki ilerleme hedefleri hakkında yorumlar yapılarak Türkiye ile 2023 hedeflerine ulaşmada iki ülke arasındaki işbirliğinin arttırılmasının öneminden bahsedildi. Batı Karadeniz Bölgesi için demir-çelik, mobilya-orman ürünleri gibi potansiyel teşkil eden sektörler için iyi partnerler belirlendiği takdirde zaman içerisinde ilişkilerin avantaja çevrildiğinin görüleceği belirtildi. Pazarın uzak, rekabetçiliğin ciddi boyutta, standardı yüksek malların olması dolayısı ile Kore ile dış ticaret açığının yüksek olduğu konusunda görüşler sunuldu. İhracat kabiliyeti çok açık olmayan bu durumun Kore'de yapılacak yatırımlarla iyileştirilebileceği söylendi. Gemi sanayi, IT teknolojileri gibi ciddi yatırım alanlarının geliştirilmesi hususunun öneminden bahsedildi.

BAKKA heyetinin de söz aldığı ziyarette Güney Kore modelinin Türkiye ekonomisinde ve kalkınmasında örnek teşkil etmesi hakkında görüş belirtildi. Güney Kore'nin yüz ölçümü bakımında karşılaştırıldığında oldukça iyi bir sistemle çok büyük bir gelişme modeli olarak incelenmesi gerektiği belirtildi. Güney Kore'nin bölgesel stratejik avantajı bulunmasa da bunun ötesine geçerek toplumsal kalkınmayı sağladığı, Türkiye'nin de stratejik konumunu da kullanarak bu örneği kendine model alması gerektiğinin öneminden bahsedildi. Demir-çelik, kömür, enerji sektörlerinde ciddi bir potansiyeli olan Batı Karadeniz Bölgesi'nin itici gücü olan ERDEMİR ve KARDEMİR'in varlığı bu potansiyelin bölgesel üstünlüğe çevrilmesinde önemli rol aldığı belirtilmiştir. Öte yandan bu ziyaretin katkısı ile teknolojik gelişmelerin ve fırsatların yerinde incelenerek mobilya, ağaç ve orman ürünleri üretimindeki olası yatırımlara öncü olması temenni edildi. Ziyaret kapsamında gerçekleştirilecek diyaloglar ile Güney Kore'nin gelişimini fotoğraflayan iyi fırsat doğacağı belirtildi. Güney Kore'nin ulaşım ağının oldukça gelişmiş yapısı, denetim sisteminin ve kullanılan teknolojinin sağladığı teknik yetkinliğin sonucunda gelişen trafik akışının görece iyi olmasının üzerinde duruldu. Toplumun etnik ve dini yapısının, okuma yazma oranı ve üniversite sayısının; kültür ve ekonomi üzerindeki etkisi ve kalkınmadaki rolü üzerinde konuşuldu. Filyos Vadisi Projesi'nin Batı Karadeniz Bölgesi için öneminden bahsedildi. Filyos ile ulusal ve uluslararası boyutta sağlanacak olan ticari ilişkilerin Güney Kore ile geliştirilecek olan yatırımlar ile güçlendirileceği belirtildi. Hangi sektörlerin olarak belirlenebileceği, ekonomik ilişkilerin bu sektörler üzerinden hangi alanlarda bağlantı kurulabileceği konusunda fikir alışverişinde bulunuldu.

Kore İthalatçılar Birliği (KOIMA) Ziyareti

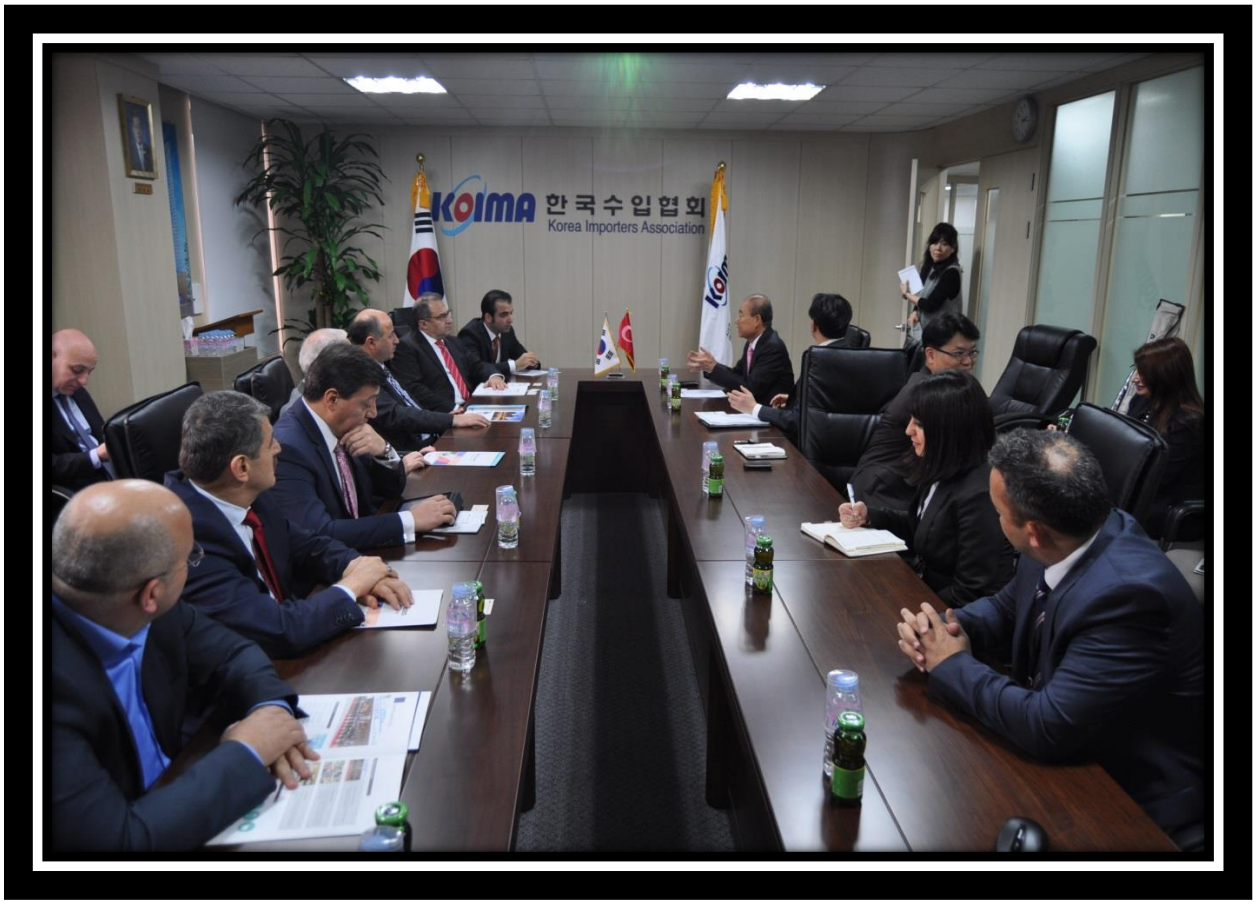

Kore İthalatçılar Birliği (KOIMA), Kore'nin uluslararası ticari dengesini korumak amacıyla dış ticaret açığı olan ülkelerin firmalarla olmak başta olmak üzere 8.000 firma ile ithalat odaklı çalışmalar yapan bir kuruluştur. Ziyaret kapsamında kendi bünyesinde bulunan firmaların ve kurumun yapısını, Kore ekonomisini, bilimsel çalışmaları ve uluslararası ticari ilişkilerin tanıtımının yapıldığı bir sunum gerçekleştirilmiştir. Sunumda, ekonomi kuruluşu olarak KOIMA'nın, hem ithalat hem de ihracat yapan firmalar için yeni iş ortamları yaratarak 1.000'in üzerinde ticari ilişkinin gerçekleşmesini sağlamış olduğu anlatılmıştır. Bu kapsamda; dış ticaret temsilcilikleri ve yabancı elçiliklerle işbirliği içerisinde çeşitli iş toplantıları, seminerler ve forumlar organize etmekte olduğu belirtilmiştir. Bunun yanı sıra; yabancı üretici ve tedarikçilere ünlü markalarını ve kaliteli ürünlerini Koreli ithalatçılara ve tüketicilere tanıtmaları için İthalat Ürünleri Fuarı düzenlemekte olduklarını belirtmişler, Batı Karadeniz Bölgesi'nde üretilen ürünlerin sergilenmesi için de bu fuardan stant sağlanabileceği KOIMA yetkilileri tarafından teklif edilmiştir. KOIMA'nın, bu fuar organizasyonlarında yılda 5 defa olmak üzere firmaları eşleştirdiği "business-to-business" buluşmaları sağladığı bilgisi verilmiştir.

İş geliştirmek, yerinden araştırma yapabilmek adına görüş alışverişinde bulunan taraflar firmaların eşleştirilmesi sonucunda farklı sektörlerde ticari ilişkilerin geliştirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

Toplantıda, Zonguldak Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü Onur ÇAĞLAR tarafından Batı Karadeniz Bölgesi'nin ve BAKKA'nın tanıtımının yapıldığı bir sunum gerçekleştirilmiş, ardından soru cevap kısmına geçilmiştir. BAKKA Yönetim Kurulu Üyesi Bartın Ticaret Sanayi Odası Başkanı Sayın Cihat ÇAKIR tarafından, Bartın ilinde çıkartılan cam sanayinde ham madde olarak kullanılan "silisyum" madeninden faydalanma konusunda bahsi geçen fuarda cam sektörü için ayrıca bir başlık açılarak KOIMA bünyesindeki cam firmaları ile görüşmeler

yapılabileceği önerisi sunulmuştur. Yine organik ürünler bazında bölgede üretim yapan firmaların ürünlerinin bu fuarlarda ilgi çekebileceği belirtilmiştir. Bölgede, orman/yan orman ürünlerinin (defne yaprağı, kuşburnu vb.) zengin oluşu bu konuda ihracat potansiyelinin değerlendirilmesinin öneminden bahsedilmiştir. BAKKA Heyet Başkanı Sayın Ali KABAN, Güney Kore'deki ithalat-ihracat potansiyeli ve yapısının yerinde incelenmesi adına uzmanlarca Güney Kore'ye gerçekleştirilecek bir ziyaretin öneminden bahsetmiş; aynı şekilde Güney Kore'den de bir heyeti bölgemize davet etmiştir.

2. GÜN

Incheon Limanı Ziyareti

Incheon Tanıtım Bölümü Genel Müdürlüğünce yapılan sunumda Incheon Limanı'nın, 1883 yılında kurulmuş olup %20 konteynır, %80 dökme yük oranları ile dünyanın 20. büyük limanı olduğu belirtilmiştir. Sunumda aktarılan diğer bilgiler şu şekildedir:

- Kurulduğunda doğal bir liman olarak kullanılmaktadır, 1930'dan öncesinde Çin ve Hindistan gemileri de bulunmakta iken sonrasında Koreliler kullanmaya başlamışlardır.
- Busan Limanı'ndan sonra Güney Kore'nin ikinci büyük limanıdır.
- Limanın %20'lik kapasitesini dolduran kısım araç/makine taşımada ve uluslararası yük taşımacılığında kullanılmakta; %80'lik dökme yük kısmının %30'unda da petrol, gaz ve enerji üretmede kullanılmaktadır. Konteynır kısmındaki araçların %10'u otomobil, %20'si de iş makineleridir.
- Liman 3 bölümden oluşmaktadır: iç, doğu, batı. 3 limanla birlikte toplam kapasite 200 milyon tondur. 48 tane gemi aynı anda iç limana ulaşabilmektedir. Asya'nın en büyük ve en geniş liman giriş çıkışına sahiptir, 24 saat aralıksız hizmet verilmektedir.
- 2015'te hizmete girecek yeni bir liman alanı inşa edilmektedir, kapasitesi 4 milyon 400 tondur (240 bin konteynır).
- Yeni limanla birlikte yenilikler başlayacaktır. Otomatik yük indirme kaldırmayı sağlayan Kreynler, basınçlı bir taşıma sistemi sağlayacaklardır.

- Limandaki teknolojiyi geliştiren Koreli yerli firmalardır. Bütün yapılaşmayı kendileri oluşturmakta, sadece ham madde Çin'den sağlanmaktadır.
- Limanın bütün hizmetleri Seul'de değerlendirilmektedir. Potansiyel kullanım alanı kendi iç pazarına yöneliktir. Bu nedenle rekabetçilik gibi bir sorunları bulunmamaktadır.
- Limanda kullanılan akıllı sistem dünyada ilktir. Limanda herhangi bir yoğunluk ya da gelişme olduğunda gemiler o şekilde yönlendiriliyor ve sorun o onda çözüme kavuşturuluyor.
- Limanın, Bulsan'daki limandan ayrılan özelliği Bulsan alttaki diğer bölgelere bakarken Incheon 'un Seul'e hizmet etmektedir. Sektörel bir ayrışma söz konusu değildir. Aralarında rekabetçilik yoktur.
- Incheon limanı yaklaşık 30 bin çalışanı bünyesinde bulundurmaktadır.
- Liman siber güvenlik konusunda tamamen devlet sistemine entegre olup tüm güvenlik merkezi sistem tarafından sağlanmaktadır. İç güvenlik konusunda kendi çalışanlarına yönelik uyguladıkları sıkı bir denetim ve ceza sistemi bulunmaktadır.
- Limanda, Cruise yatlarının bulunduğu bir alan da bulunmaktadır. Limana maddi anlamda çok katkı sağlamamakla birlikte, bölgeye turist çekmesi açısından önem arz etmektedir.
- Alt yapısı oldukça gelişmiş bir konumda olan liman, etrafında bulunan köprüler, otoyol ve havalimanı desteği ile oldukça güçlenmiştir.
- Liman Deniz Bakanlığı'na bağlı olup tüm gelir oraya aktarılmaktadır.

Compact Smart City Ziyareti

Teknik Çalışma Programı kapsamında, bu merkezde Incheon Serbest Bölge Ekonomi Bölgesi'nin ve Incheon şehrinin tanıtımı yapılmıştır. 5 boyutlu film gösterimi ile şehrin geçmiş-şimdiki-gelecek zamanı farklı bir anlatım tekniği ile sunulmuştur. Merkez bir müze haline getirilerek maketler, eski dönemlere ait fotoğraflar, haritalar vb. görsellerle donatılmıştır. Merkezin her bir katı bir zaman dilimini temsil etmekte olup 1.katta şehrin geçmiş, 2.katta şimdiki, 3. Katta ise gelecek zamandaki durumu tasvir edilmiştir. Tanıtım sunumunda yapılan bilgilendirmeler şu şekilde olmuştur:

Incheon Limanı'nda gelgitler çok olduğundan dolayı kanallar açılarak suyu kullanılabilir hale getirmişlerdir. Şehrin etrafında 155 adet ada bulunmaktadır. 19. Yüzyıldan sonra ticarete açılan liman, Japonlar ve Ruslar tarafından kullanılmıştır ve birçok kez istilaya uğramıştır. Limanın kullanılan ilk alanında bu ülkelerce tahrip edilen yerlerde bunların izlerini görmek mümkündür. Kötü anıların unutulması amacı ile istilaya uğrayan yerlerdeki her şey ortadan kaldırılmış, şehir yeni baştan kurulmuştur. Tarihlerini anlatabilmek için merkezde, yıkılan binaların maketleri yapılmıştır. Müzeye dönüşen bu merkezde, o günlerden bu yana yapılan her türlü alt yapı çalışmasını ve yatırımın tarihsel gelişimini anlatabilmek için farklı görsel unsurlardan faydalanılmış, örneğin o yıllarda yapımına başlanan iki ayrı bölgeyi birbirine bağlayan demir yolunun bir parçası temsili olarak kurulmuştur. Incheon şehrinin 8 ilçesi ile birlikte bunları birbirine bağlayan çok gelişmiş bir ulaşım sistemi bulunmaktadır. Şehir, 1950'den 1970'e kadar sanayi devrimi ile bir dönüşüm geçirmiştir Havalimanı, liman ve

hükümet kaynakları sayesinde şehir bu kadar gelişmiş bir yapıya kavuşmuştur. Sunumda, bu dönüşüm ışıklandırma sistemi ile özellikli bölgelerin gösterilerek anlatılmıştır. OSB'ler dünyanın dört bir yanına ihracat yapmaktadır. Nano-teknoloji ve bilgi teknolojileri alanında "Bilgi Şehri" isimli bir ilçe bulunmaktadır. 2000'li yıllara kadar üretip satan, sonrasında katma değerli Ar-Ge ile geliştirilen ürünler yapılmaya başlanmıştır. Şehrin geleceği, Ar-Ge – turizm – finans merkezi şeklinde 3 önemli adadan oluşan bir merkez olarak kurgulanmaktadır. Bu adalarda, denizin doldurularak yapıldığı alanlar da mevcuttur. Deniz sığ ve altı güçlü olduğu için doldurma yapılan alanlarda teknolojinin de desteği ile sağlam bir altyapı oluşturulmuştur. Adanın birinde yabancı yatırımlar için devlet destekleri uygulanmaktadır. O bölgede finans yatırımı yapıldığında (yatırım tutarı en az 500 bin Dolar olmak şartı ile) uzun süreli oturma izni verilmektedir. 5 senenin sonunda kalıcı olarak Kore'ye yerleşme izni verilmektedir. Çin, Japonya ve Amerika'dan bu adaya ciddi yatırımlar çekilmektedir. Bu finans merkezinde yaşam alanları da mevcuttur. Bu adalar önceden çöp alanları olmakla birlikte dolgu alanı olduğu için alt yapının sonradan getirilmesi ve geliştirilmesi ile çok sistemli bir yapıya kavuşmuştur. Incheon köprüsü ile 20 dakika içinde havalimanına ulaşılabilmektedir. Yerden havada hareket eden raylı sistem bitmek üzere olup 6 km'si aktif tamamı 53 km'ye ulaşacaktır. İleri teknoloji ile yapılan binalar elektrik tüketimi de minimumdadır. Çöpten enerji üretilerek enerji tüketiminin bir kısmı buradan karşılanmaktadır. Eğitim, sağlık, alışveriş teknoloji ile birleştirilerek akıllı şehirler kurulmuştur. Belediye hizmetleri şehir planlama işini bölgelerle beraber yapmaktadır.

POSCO Ar-Ge Merkezi Ziyareti

Merkez, firma tarafından "Learning Center" olarak adlandırılmaktadır. Bina, firmanın aile-teknoloji-taşıma (ulaşım) genel konseptini yansıtacak şekilde *boşluk, doğa, teknoloji ve harmoni* kavramları baz alınarak inşa edilmiştir. Merkezde; toplantı, eğitim, seminer ve deney salonları, geçmişte/şu anda ürettikleri ve gelecekte üretmek istedikleri ürün örneklerinin sergilendiği alanlar bulunmaktadır. Kuruluşundan (1968'den) bu yana şirketin öncü olduğu alanların ve ürünlerin tanıtımı yapılmıştır. Firma, çalışmalarında endüstri mühendisliği ve yapı-inşaat konusunda oldukça ileri seviyelerde teknoloji kullanmaktadır. Dünya'nın 4.büyük köprüsünü olan Incheon Köprüsü'nü POSCO inşa etmiştir. Patentinin POSCO'ya ait olduğu, 150 katı geçen inşaatlarda özel bir teknolojiyle kurulan 650 ton kapasiteli su depolama sistemi geliştirmişlerdir. En hafif metal olarak kendi teknoloji ve üretim sistemleri ile alüminyumdan daha hafif bir metalden magnezyum ve titanyumla geliştirip inşaatlarında kullanmakta olduklarını belirtmişlerdir.

Incheon Teknopark Ziyareti

Teknik ziyaret kapsamında Teknopark yetkililerince yapılan bilgilendirmeler şu şekilde olmuştur: Şirketlerin üretkenliğini artırmak, küçük ve orta ölçekli işletmelere örnek teşkil edebilecek teknolojik bilgi birikimi sağlamak amacı ile kar amacı gütmeyen bir vakıf olarak kurulmuştur. 512 bin nüfuslu, 209 km^{2} lik bir alana yayılmış bir ilçe içerisinde, başlangıç yılı 1997 olup 2012 yılında isim değişikliğine giderek Songdo Teknopark 'tan Incheon Teknopark' a dönüşmüştür. Ticaret hacmi oldukça yüksek olan bu şehirden önemli dünya kentleri ile bağlantıya geçilmektedir. Ağustos 2013 rakamlarına göre Teknopark 'ta 215 işletme, 14 kurum bulunmakta; bu kurum ve işletmelerde toplam 5 bin işçi çalışmaktadır. Vizyonu, bölgesel kalkınmaya katkıda bulunmaktır. Hem teknoloji hem de networkün gelişmesi en önemli hedeflerinden biridir. Diğer devlet kurumları ile bürokrasiyi azaltan, verimi artıran bir sistem benimsemişlerdir. İki farklı sektörün bir araya gelerek yeni, daha etkin, daha teknolojik firmalar yaratmak düsturu ile işbirliği geliştirmeye çalışmaktadırlar. Firmalar bu kapsamda, bağlantı, iletişim ve uygun hizmet (kişiye özel destek) desteklerinden Teknopark aracılığı ile faydalanmaktadırlar. Bu destekler 9 farklı alanda sınıflandırılmaktadır: teknoloji geliştirme, üretim, iş gelişimi, araç parçaları gelişimi, bio-teknoloji, teknoloji transferi, firma eğitimi, endüstriyel destekler, araçsal destekler. Destekler, Incheon Belediyesi sorumluluğunda olduğundan dolayı destek alanlarını da Belediye belirlemektedir. Yatırım yapan firmaların kendi alanlarında uzmanlaşmaları, Ar-Ge ve eğitim gerçekleştirmeleri için alan yaratmaya yönelik teşvikler düzenlenmektedir. Teşvik sistemi hem Teknopark 'ı hem de devleti bir araya getirerek daha etkili sonuçlar almak için kullanılmaktadır. Diğer kurumların finansal destekleri ile bağlantı kurarak yeni ürün geliştirmek için deney yapacak imkanı olmayan firmalara araç ve

teknoloji desteği; yeni makine alan firmalara da üniversite ile birlikte makineleri daha verimli kullanmaya yönelik hem danışmanlık hem de eğitim desteği sunmaktadır. Üretim konusunda hem ön ürün hem de ürünün ticarileştirilmesi için de destekler bulunmaktadır. Yeni bir teknoloji kullanmaya başlayan firmalar için ise işçilere yönelik birebir eğitim programları düzenlemektedir. Ayrıca yedek parça üretiminde Teknoparkın know-how'ı çok gelişmiş olduğundan firmalar kendilerinden ürün sertifikası almadan yedek parça üretimine geçememektedirler. Teknoparkın gelirleri belediyenin döner sermayesinden, firma eşleştirmelerinde ticarileşme olduğunda alınan paylardan ve binalarındaki ofis ve toplantı salonlarından alınan kira gelirlerinden sağlanmaktadır.

3. GÜN

Daewoo Tersanesi Ziyareti

Tersane ziyareti kapsamında öncelikle tanıtım videosu izlenmiş, Güney Kore Tersaneler Birliği'ne bağlı 9 adet tersaneden biri olan ülkenin 3. Büyük tersanesi Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering firması yerinde incelenmiştir. Tersanenin üretim ve saha kapasitesi, teknolojik olanakları ve Ar-Ge çalışmaları hakkında bilgilendirme firma yetkililerince yapıldıktan sonra tesis içerisinde incelemelerde bulunulmuştur. Firma yetkililerince yapılan sunumda, tutku ve güvenin firmanın en önemli değeri olduğu vurgulanmıştır. Sunumda iletilen diğer bilgiler şu şekildedir: Tersanenin toplam yüzölçümü 4 milyon 900 $m^{2'}$dir. 1973 yılında kurulan firma tersanenin de temellerini bu yılda atmıştır. 1981 yılında bir gemiyi tamamen üretebilir hale gelmiştir. Mevcut durumda petrol arama, rafineri, yük taşıma (konteynır), deniz altı gemileri üretimi yapılmaktadır. Bu kategorilerde Dünya'nın en büyük ve en iyilerinden olduğu belirtilmiştir. Tersanede 47.000 adet işçi bulunmakta, işçilerin ve ailelerinin eğitim, sağlık, barınma vb. her türlü ihtiyaçları burada karşılanmaktadır.

4. GÜN

POSCO (Pohang Demir Çelik Fabrikası) Ziyareti

1968 yılında işletmeye alınmış olan, 2006 yılında Çevre Dostu Ödülü, 2008 yılında En İyi Şirket Ödülü, 2010 yılında "Sürdürülebilir Çevre Ödülleri"ni alan, 2011 yılında World Steel Dynamics tarafından dünyanın en rekabetçi çelik üreticisi seçilen, 2013 yılı itibariyle 36 milyon ton üretim hacmiyle dünyanın dördüncü büyük çelik üreticisi konumuna ulaşan ve FINEKS çelik üretim teknolojisi ile sıvı çelik üretiminde dünya birincisi olan Pohang Demir Çelik Fabrikası (**POSCO**) ziyaret edilmiştir. Toplam 9.500.000 m² alanda 17.400 işçi ile üretim yapan fabrika, yerinde ziyaret edilmiş; üretim süreçleri, istihdam, ithalat ve ihracat rakamları hakkında yetkililerce detaylı bilgilendirme yapılmıştır. Otomobil, ev aletleri, inşaat ve sanayi sektörlerinde yaygın olarak kullanılan Paslanmaz Çelik üretimi ve konvansiyonel çelik üretim proseslerinden sinterleme ve koklaştırma süreçlerini atlayarak daha kısa zamanda ve daha az maliyetle üretim olanağı sunan FINEKS teknolojisinin içselleştirilmesinde sağlanacak temasın önemine değinilmiştir.

5. GÜN

Teknopark Birliği Ziyareti

Şirketlerin üretkenliğini arttırmak, küçük ve orta ölçekli işletmelere örnek teşkil edebilecek teknolojik bilgi birikimi sağlamak amacıyla kar amacı gütmeyen bir kuruluş olarak kurulan, hukuki statüsü ve görev tanımları itibariyle Türkiye'deki Kalkınma Ajansları ile benzerlik gösteren, bünyesinde 18 Teknoparkı barındıran Kore Teknopark Birliği' ne ziyaret gerçekleştirilmiştir. Endüstriyel ve bölgesel firma desteği, reklam ve ihracat teşviki ile Ar-Ge ve danışmanlık destekleri sunan Teknoparklar ile yapılabilecek işbirliğinin gelişme ekseni incelenmiştir. Ayrıca ülkenin Gwangju bölgesinde yer alan ve yapısal olarak en yüksek düzeyde uyum sağlanabileceği düşünülen Teknopark ile yapılacak işbirliği ve muhtemel uzman değişiminin faydaları vurgulanmıştır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Güney Kore; dağlık arazileriyle bir ada ülkesi olup, 99.601 km^2'lik alanda ortalama 50 Milyon nüfusu, yıllık 560 Milyar Dolarlık ihracat hacmi, kişi başına düşen 33.440 Dolarlık GSYİH'sı, ve ortalama %8 büyüme hızı ile dünyanın 15.büyük ekonomisine sahiptir. Günümüzde, Türkiye ve Güney Kore arasında Orta Ölçekli Güçler Konseyi olan MIKTA (Meksika, Endonezya, Kore, Türkiye, Avustralya), G-20 Zirvesi, OECD gibi çok taraflı oluşumların yanı sıra Serbest Ticaret Anlaşması gibi anlaşmalar sayesinde işbirliği geliştirilmektedir. Kore Savaşı esnasında Türkiye'nin yapmış olduğu hizmetlerden dolayı o yıllardan itibaren iki ülke arasında kurulan manevi bağlar, günümüzde de siyasi ve ekonomik platformlarda geliştirilen işbirliklerinde etkisini göstermektedir. TR81 Düzey 2 Bölgesi açısından da; Ar-Ge ve yenilik alanında öncü çalışmaları, kümelenmeye yönelik çarpan etkileri, demir çelik sektörünün gelişimi, dünyanın 10 büyük gemi üreticisinden 7'sine ev sahipliği yapıyor oluşu ve gemi inşa, tersanecilik sektörlerindeki gelişimi ile stratejik diplomatik ve ticari ortak ülke niteliği taşımaktadır. Güney Kore Teknik Çalışma Ziyareti Programı, bu gerekçelerle yapılmış olup başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

Güney Kore geçirmiş olduğu istilaların da etkisiyle 1960'lı yıllara kadar tarıma dayalı bir ekonomiye sahiptir. Ancak, devletin benimsemiş olduğu kalkınma modeli çerçevesinde gelişen ihracat odaklı sistem, ülkeyi sadece 30 yıllık bir sürede çok farklı bir yere taşımıştır. Bu bağlamda, Türkiye Cumhuriyeti'nin kalkınma hedeflerine ulaşmada Güney Kore'yi model olarak benimsemesi ve geliştirilen işbirlikleri ile iki ülke arasındaki ilişkileri güçlendirmesi bir hayli önem taşımaktadır. Bu çalışma programı kapsamında iki ülke arasında ekonomik ve ticari işbirliklerinin geliştirilmesi için önemli adımlar atılmıştır. Kore'nin uluslararası ticari dengesini korumak amacıyla dış ticaret açığı olan ülkelerin firmalarıyla başta olmak üzere 8.000 firma ile ithalat odaklı çalışmalar yapan Kore İthalatçılar Birliği ile yapılan görüşmelerde yılda 5 defa olmak üzere düzenledikleri fuarlarda Batı Karadeniz Bölgesi'nde üretilen ürünlerin sergilenmesi için stant sağlanabileceği belirtilmiştir. İş geliştirmek, yerinden araştırma yapabilmek adına fikir alışverişinde bulunan taraflar, bu fuarlarda firmaların eşleştirilmesi sonucunda farklı sektörlerde ticari ilişkilerin geliştirilmesi hususunda mutabık kalmışlardır. Öte yandan, Güney Kore'deki ithalat-ihracat potansiyeli ve yapısının yerinde incelenmesi adına BAKKA uzmanlarınca ileriki dönemlerde Güney Kore'ye gerçekleştirilecek bir ziyaretin öneminden bahsedilmiş; aynı şekilde Güney Kore'den de bir heyet de bölgemize davet edilmiştir. Ayrıca gezi kapsamında ziyaret edilen, ülkenin Gwangju bölgesinde yer alan ve yapısal olarak en yüksek düzeyde uyum sağlanabileceği düşünülen Teknopark ile de yapılacak işbirliği ve muhtemel uzman değişiminin faydaları vurgulanmıştır.

Ziyaret sonrasında Bölge açısından önemli tespitlerde bulunulmuştur. Yaklaşık 200 milyon ton kapasitesi, yerli firmalarıyla ulaşılan teknolojik alt yapı ve gelişmiş taşıma sistemleriyle Incheon Limanı ve endüstri bölgeleri ile Incheon Serbest Bölgesi ve yetişmiş insan gücü ve eğitim, teknoloji yatırımları, Ar-Ge çalışmaları, katma değeri yüksek ürün yatırımları ile Daewoo Tersanesi denize kıyısı olan Batı Karadeniz illeri ve Filyos Vadisi Projesi için; dünyada ilk kez kok ve sinter aşamalarını atlayarak FİNEKS çelik üretim teknolojisini geliştiren ve yassı-uzun-paslanmaz çelik üretimlerini yüksek kalitede üretebilen POSCO Demir Çelik Fabrikası ERDEMİR, KARDEMİR ve bölgede demir çelik üretimi yapan tüm firmalar için benchmarking yapılabilecek alanlar olarak bölge için hazırlanan raporlarda

değerlendirmeye alınacaktır. Bahsi geçen FİNEKS teknolojisinin ülkemize getirilmesi ile demir çelik endüstrisinde kullanılabilmesi hem demir çelik sektöründe maliyetlerin düşmesine hem de daha temiz bir çelik üretimi yapılabilmesine olanak sağlayacaktır. Öte yandan bölgemizde yer alan önemli demir çelik üreticilerinden olan ERDEMİR'i bahsi geçen firma ile kıyaslamak benchmarking çalışmalarının önemini görebilmek adına faydalı olacaktır: ERDEMİR'in yıllık yaklaşık 5 milyon ton üretimin yaklaşık 7.000 kişiyle yapıldığı göz önüne alındığında POSCO demir çelik fabrikasında yıllık yaklaşık 36 milyon ton üretimin 17.400 kişiyle yapılması bu fabrikada üretim teknolojisinin makineleşme ve teknoloji kullanımı anlamında ne aşamada olduğunu göstermesi açısından kat edilmesi gereken yolun bir hayli meşakkatli olduğu gözlemlenmiştir. Erdemir'de kişi başına çelik üretimi 714 ton /kişi iken aynı oran POSCO 'da 2.069 ton/kişi olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı oran üretim yapılan alanda da kendisini göstermektedir. POSCO fabrikasında 36 milyon ton üretim için 9,5 $km^{2'}$lik bir alan kullanılırken bu üretimin yaklaşık % 13 üne denk gelen 5 milyon ton üretim için ERDEMİR bu alanın yaklaşık yarısına karşılık gelen 4,5 $km^{2'}$lik bir alanı kullanmaktadır. Bu veriler dikkate alındığında benchmarking çalışmalarının kritik düzeyde öneme sahip olduğu açıkça görülmektedir.

İhracatta bölgesel dengesizliklerin kapatılmasında ve rekabetçi bir yapıya kavuşmada, tersanecilik ve gemi inşa gibi emek yoğun sektörlerin ihtiyacı olan teknik elemanları yetiştirirken eğitim imkânlarının sunulmasında, katma değeri yüksek potansiyel alanların değerlendirilip geliştirilmesinde, nitelikli sanayi alanları oluşturmada yerel firmaların Ar-Ge ve teknolojik altyapılarının güçlendirilmesinde devlet müdahalesinin ve teşviklerinin ne denli etkili olduğu gözlemlenmiştir. Ülkemizde hali hazırda firmalar ve yatırım alanlarına yönelik olarak sunulan teşvik sistemlerinin bu yönde bölge geneline kanalize edilmesinin Bölge ekonomisinin canlanmasındaki kritik rolü bu yapılan ziyaretlerde tekrardan görülmüştür.

Güney Kore'ye düzenlenen program sonrasında BAKKA Heyetince değerlendirilmeye alınan görüşmeler iki ülke arasında çeşitli işbirlikleri kurma ve geliştirmeye yönelik olarak masaya yatırılacaktır. İki ülke arasındaki tarihi bir dostluk zeminine kurulmuş olan güçlü bağlar Batı Karadeniz Bölgesinde yeni iş fırsatlarınım yaratılmasıyla ekonomik alanda da güçlendirilecektir.